

תעשיית תיירות המרפא במסגרת בתי החולים הציבוריים פוגעת במערכת הבריאות בישראל

נייר עמדה מאת מרכז אדוה, האגודה לזכויות האזרח ועמותת 'רופאים לזכויות אדם'

11 במאי, 2014

אנו רואים בתעשיית 'תיירות המרפא' המתנהלת במסגרת בתי החולים הציבוריים בבחינת גורם בלתי רצוי ומזיק. על רקע המחסור הבולט בתשתיות רפואיות ובכוח אדם רפואי המאפיין את מערכת הבריאות, מביאה תעשיית תיירות המרפא לפגיעה בזמינות ובאיכות הטיפול עבור תושבי ישראל. נוכחותם של תיירי המרפא בבתי החולים, במחלקות האשפוז ובחדרי הניתוח, באה בהכרח על חשבון המטופלים הישראלים ומביאה להארכת התורים ולהגברת העומס, שהינו רב ממילא.

על כך יש להוסיף כי התשלום הגבוה אותו משלמים התיירים הרפואיים (כ-30% עד 50% יותר מהסכום המשולם לבתי החולים בגין טיפול בישראלים) מייצר תמריץ כלכלי לבתי החולים ולרופאים להעדיף את המטופל התייר על פני המטופל הישראלי. כך זוכים המטופלים הזרים ליחס מועדף מצדם של בתי החולים: לאפשרות לבחירת רופא, לנגישות קלה לרופאים הבכירים ולתורים קצרים לחדרי הניתוח ולמכשור רפואי ואבחוני. בנוסף, כפי שנחשף בתחקיר תוכנית "עובדה", כניסת כסף זר למערכת הציבורית מתושבים זרים שאינם מכירים את המערכת הציבורית, באמצעות סוכנויות פרטיות של תיירות מרפא, מייצרת לחץ רב ועלולה להביא להתנהלות בלתי תקינה, עד להתפתחותה של "כלכלה שחורה" בלב ליבה של מערכת הבריאות הציבורית.

בהיעדר מנגנוני אכיפה ופיקוח, ועל רקע התמריץ הכלכלי הניכר בהרחבתה של תיירות המרפא, מתקיימת היום פעילות זו על אף הנחיות משרד הבריאות, שהורה לבתי החולים שלא לאפשר הליך של בחירת רופא, שלא להעניק לתיירי המרפא תורים מקוצרים וכן להנהיג תשלום שכר שווה לצוות הרפואי בגין טיפול בתיירים רפואיים כך שיהיה זהה לזה המשולם בגין טיפול בישראלים (חוזר מס' 51/2013, דצמבר 2013).

הסיבה המרכזית להתפתחותה של תיירות המרפא בבתי החולים הציבוריים בישראל נעוצה במצוקה התקציבית בה שרויים בתי החולים, המשתמשים בהכנסות הטיפול בתיירים רפואיים כהשלמת הכנסה עבור בית החולים וכאמצעי לתשלום שכר גבוה לרופאים.

לאור כל זאת, אנו קוראים לפעול כנגד מיסודה של תעשיית תיירות המרפא במסגרת בתי החולים הציבוריים, ובמקום זאת לפעול להזרמת תקציבים מספקים לבתי החולים הציבוריים, שימשו לפיתוחה והרחבתה של מערכת הבריאות לטובת תושבי ישראל.